

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Fișă tematică — Supraveghere la locul de muncă

octombrie 2019

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Supraveghere la locul de muncă

Art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#) prevede că:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât cum ar fi în conformitate cu legislația și necesară într-o societate democratică, în interesul securității naționale, al siguranței publice sau bunăstării economice a țării, pentru prevenirea dezordinii sau a infracțiunilor, pentru protejarea sănătății sau a moralei publice, sau pentru protecția drepturilor și libertăților altora”.

Pentru a stabili dacă ingerința autorităților în viața privată sau corespondența reclamanților era necesară într-o societate democratică și a fost păstrat un echilibru just între diferitele interese implicate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului examinează dacă ingerința era prevăzută de lege, urmărea un obiectiv legitim sau obiective legitime și dacă era proporțională cu obiectivele urmărite.

Monitorizarea utilizării telefonului și a internetului

[Halford împotriva Regatului Unit](#)

25 iunie 1997 (hotărâre)

Reclamanta, care avea rangul cel mai înalt al unui ofițer de poliție de sex feminin în Regatul Unit, a introdus o acțiune pentru discriminare după ce i s-a refuzat promovarea în gradul de inspector general adjunct (Deputy Chief Constable) pe durata a mai mult de 7 ani. În fața Curții Europene a Drepturilor Omului a susținut, în special, că i-au fost interceptate convorbirile telefonice la birou și acasă cu scopul de a obține informații care să fie utilizate împotriva sa în timpul procedurii.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că, în speță, **a fost încălcat art. 8** din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în ceea ce privește interceptarea convorbirilor telefonice efectuate din biroul reclamantei. În primul rând, a constatat că discuțiile purtate telefonic de reclamantă din biroul său intrau în domeniul de aplicare al noțiunilor „viață privată” și „corespondență” și că art. 8 din Convenție era așadar aplicabil acestui capăt de cerere. Curtea a observat, de asemenea, că exista o probabilitate rezonabilă ca apelurile efectuate de reclamantă din biroul său să fi fost interceptate de poliție cu scopul principal de a colecta probe în apărarea împotriva acțiunii pentru discriminare pe motive de sex introduse împotriva acestora. Interceptarea constituia o ingerință din partea unei autorități publice în exercitarea dreptului reclamantei la respectarea vieții sale private și a corespondenței. În cele din urmă, Curtea a observat că Legea privind interceptarea comunicațiilor din 1985 nu se aplica sistemelor de comunicații interne operate de autoritățile publice și că nu există nicio altă dispoziție de drept intern care să reglementeze interceptările convorbirilor telefonice efectuate de astfel de sisteme. În consecință, nu se

putea afirma că ingerința era „prevăzută de lege”, întrucât dreptul intern nu oferea reclamantei protecție adecvată împotriva ingerințelor poliției în dreptul acesteia la respectarea vieții sale private și a corespondenței. În cauză, Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, constatând că reclamanta nu a avut posibilitatea de a solicita măsuri reparatorii la nivel național în ceea ce privește capătul de cerere legat de ascultarea telefoanelor din biroul său. Pe de altă parte, Curtea a hotărât că **nu au fost încălcate art. 8 și nici art. 13** din Convenție în ceea ce privește apelurile efectuate de la domiciliul reclamantei, întrucât nu s-a stabilit că a existat o ingerință în ceea ce privește respectivele comunicări.

Copland împotriva Regatului Unit

3 aprilie 2007 (hotărâre)

Reclamanta era angajată la Carmarthenshire College, instituție înființată prin lege și administrată de stat. În 1995, a devenit asistenta personală a directorului colegiului și i s-a solicitat să lucreze îndeaproape cu directorul-adjunct nou numit. În fața Curții, ea s-a plâns că, în perioada în care a fost angajată a Colegiului, utilizarea telefonului, a mesageriei electronice și a internetului a fost monitorizată la ordinul directorului-adjunct. Curtea a hotărât că, în speță, **a fost încălcat art. 8** din Convenție. În special, a reamintit că, potrivit jurisprudenței sale, apelurile telefonice din locațiile de birouri sunt *prima facie* acoperite de noțiunile „viață privată” și „corespondență”. Rezultă, în mod logic, că mesajele electronice trimise de la locul de muncă ar trebui protejate în mod similar, precum și informațiile provenite din monitorizarea utilizării personale a internetului. În ceea ce o privește pe reclamantă, nu a fost niciodată avertizată că apelurile sale telefonice ar putea face obiectul unei monitorizări și, prin urmare, putea avea speranța legitimă că apelurile sale de la telefonul de birou sunt private. Aceeași speranță legitimă se aplica și utilizării mesageriei electronice și a internetului. Curtea a observat, de asemenea, că simplul fapt că datele ar fi putut să fie obținute în mod legal de colegiu, sub forma facturilor de telefonie, nu reprezentau un obstacol în calea constatării unei ingerințe. Nu era relevant nici faptul că nu au fost divulgate unor părți terțe sau utilizate împotriva reclamantei în proceduri disciplinare sau de alt tip. Prin urmare, Curtea a constatat că colectarea și stocarea informațiilor personale referitoare la utilizarea de către reclamantă a telefonului, a mesageriei electronice și a internetului fără știrea sa reprezentau o ingerință în dreptul acesteia la respectarea vieții private și a corespondenței. În speță, lăsând totuși deschisă întrebarea dacă monitorizarea utilizării de către un angajat a telefonului, a mesageriei electronice sau a internetului la locul de muncă poate fi considerată „necesară într-o societate democratică” în anumite cazuri în vederea unui scop legitim, Curtea a concluzionat că, în absența oricărei legi interne care să reglementeze monitorizarea, la momentul faptelor, ingerința nu era „prevăzută de lege”. În sfârșit, având în vedere decizia sa cu privire la art. 8 din convenție, Curtea **nu a considerat necesar în această cauză să examineze** capătul de cerere al reclamantei și **în temeiul art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție.

Bărbulescu împotriva României

5 septembrie 2017 (Marea Cameră – hotărâre)

Această cauză privea decizia unei societăți private de a concedia un angajat – reclamantul – în urma monitorizării comunicațiilor sale electronice și accesării conținutului lor. Reclamantul s-a plâns că decizia angajatorului său s-a întemeiat pe o încălcare a vieții sale private și că instanțele interne nu i-au protejat dreptul la respectarea vieții sale private și a corespondenței.

Marea Cameră a hotărât, cu unsprezece voturi la șase, că a fost încălcat art. 8 din Convenție, constatând că autoritățile române nu au protejat în mod corespunzător dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private și a corespondenței. În consecință, acestea nu au păstrat un echilibru just între interesele în cauză. În special, instanțele naționale nu au stabilit dacă reclamantul a fost notificat în prealabil de angajator despre posibilitatea ca aceste comunicări să fie monitorizate, nici nu au avut în vedere faptul că acesta nu a fost informat despre natura sau întinderea monitorizării, sau despre gradul de intruziune

în viața privată și corespondența acestuia. În plus, instanțele naționale nu au stabilit, în primul rând, motivele specifice care să justifice introducerea măsurilor de monitorizare; în al doilea rând, dacă angajatorul putea utiliza măsuri care să implice o mai mică intruziune în viața privată și corespondența reclamantului; și, în al treilea rând, dacă comunicațiile ar fi putut să fie accesate fără știrea acestuia.

Deschiderea fișierelor personale stocate pe un calculator de serviciu

Libert împotriva Franței

22 februarie 2018

Cauza avea ca obiect concedierea unui angajat al SNCF (Société Nationale des Chemins de Fer) după ce, la inspectarea calculatorului de serviciu, au fost găsite fișiere cu caracter pornografic și certificate false realizate în beneficiul unor terți. Reclamantul s-a plâns, în special, de faptul că angajatorul său a deschis fișiere personale aflate pe hard-diskul calculatorului său de serviciu în absența sa.

Curtea a constatat că **nu a fost încălcat art. 8** din Convenție, considerând că autoritățile franceze nu au depășit marja de apreciere de care dispuneau în speță. A constatat, în special, că consultarea fișierelor de către angajatorul reclamantului răspundea unui scop legitim de protecție a drepturilor angajatorului, care poate, în mod legitim, să se asigure că angajații utilizează echipamentele informatice ce le-au fost puse la dispoziție în conformitate cu obligațiile lor contractuale și reglementările aplicabile. De asemenea, Curtea a observat că dreptul francez conține un mecanism ce vizează protecția vieții private, mecanism ce permite angajatorului să deschidă fișiere personale, dar nu poate deschide fișierele respective pe ascuns. Este necesar ca acestea să fie deschise în prezența angajatului. Instanțele interne au considerat că acest mecanism nu s-a opus faptului că angajatorul a deschis fișierele în litigiu atât timp cât acestea nu fuseseră identificate în mod corespunzător ca fiind personale. În cele din urmă, Curtea a reținut că instanțele interne au examinat în mod corespunzător motivele reclamantului întemeiate pe încălcarea dreptului său la respectarea vieții private și a considerat că decizia instanțelor respective s-a întemeiat pe motive pertinente și suficiente.

Supraveghere video

Köpke împotriva Germaniei

5 octombrie 2010 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamanta, casieră la un supermarket, a fost concediată fără preaviz pentru furt, în urma unei operațiuni de supraveghere video secretă efectuată de angajatorul său cu sprijinul unei agenții particulare de detectivi. Aceasta a contestat fără succes concedierea în fața instanțelor pentru soluționarea litigiilor de muncă. Plângerea sa pe motive de constituționalitate a fost, de asemenea, respinsă.

Curtea a declarat **inadmisibilă**, ca fiind vădit nefondată, plângerea reclamantei în temeiul art. 8 din Convenție, constatând că autoritățile interne au păstrat un echilibru just între dreptul angajatei la respectarea vieții private și interesul angajatorului acesteia de a-și proteja drepturile de proprietate și interesul public, în vederea unei bune administrări a justiției. Curtea a observat, în special, că măsura contestată a fost limitată în timp (două săptămâni) și a acoperit doar zona din jurul casieriei accesibilă publicului. Date vizuale obținute au fost prelucrate de un număr limitat de persoane care lucrau pentru agenția de detectivi și de personalul angajatorului acesteia. Ele au fost utilizate doar în legătură cu încetarea raporturilor de muncă ale acesteia și procedura în fața instanței competente pentru soluționarea litigiilor de muncă. Curtea a concluzionat, așadar, că ingerința în viața privată a reclamantei fost limitată la ceea ce era necesar pentru a atinge obiectivele urmărite de supravegherea video. Curtea a observat, însă, că intereselor concurente implicate li s-ar putea acorda o pondere diferită în viitor, având în vedere măsura în care

intruziunile în viața privată au devenit posibile datorită noilor tehnologii, din ce în ce mai sofisticate.

Antović si Mirković împotriva Muntenegrului (nr. 70838/13)

28 noiembrie 2017

Cauza privește o plângere de încălcare a vieții private formulată de 2 profesori ai Facultății de Matematică ai Universității din Muntenegru după instalarea supravegherii video în zonele în care aceștia predau. Aceștia s-au plâns că nu aveau un control efectiv asupra informațiilor colectate, precum și că supravegherea era ilegală. Instanțele interne au respins cererea pentru acordarea de despăgubiri, reținând că aspectul vieții private nu era relevant în cauză atât timp cât sălile de curs unde reclamanții predau constituiau locuri publice.

Curtea a hotărât că, în speță, a fost **încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că supravegherea video nu era prevăzută de lege. În primul rând, a respins argumentul Guvernului că respectiva cauză era inadmisibilă, deoarece niciun aspect al vieții private nu era în discuție, zona aflată sub supraveghere fiind o zonă de lucru, destinată publicului. În această privință, Curtea a reținut, în special, că a constatat anterior că viața privată poate include activități profesionale și a considerat că acesta era și cazul reclamanților. Prin urmare, art. 8 era aplicabil. Pe fondul cauzei, a constatat că supravegherea video reprezenta o ingerință în dreptul reclamanților la respectarea vieții private, precum și că elementele de probă au demonstrat că supravegherea a încălcat dispoziții ale dreptului intern. Într-adevăr, instanțele interne nici măcar nu au luat în calcul o justificare legală pentru supraveghere deoarece au decis, încă de la început, că nu a fost încălcată viața privată.

López Ribalda si alții împotriva Spaniei

17 octombrie 2019 (Marea Cameră)

Cauza are ca obiect supravegherea secretă video a angajatelor în vederea concedierii lor. Acestea au considerat ca fiind inechitabilă recurgerea la o supraveghere video disimulată și utilizarea în fața instanțelor naționale a datelor astfel obținute pentru a legitima concedierea lor. Reclamantele care au semnat înțelegeri au mai susținut că semnătura pe acordurile respective a fost obținută prin constrângere, după vizionarea înregistrărilor video, iar aceste înțelegeri nu ar fi trebuit să fie admise ca probe pentru a confirma legalitatea concedierii lor.

Marea Cameră a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** din Convenție în cazul celor 5 reclamante, constatând că instanțele spaniole au pus cu grijă în balanță drepturile acestora – angajate ale unui supermarket bănuite de furt – și cele ale angajatorului, precum și că au examinat în detaliu justificarea supravegherii video. Unul dintre argumentele reclamantelor a fost că acestea nu au fost avertizate în prealabil de punerea lor sub supraveghere, cu toate că exista o obligație legală, însă Curtea a considerat că o asemenea măsură era în mod clar justificată de bănuielile legitime de infracțiuni grave și de lipsurile constatate, având în vedere întinderea și consecințele acestei măsuri. Prin urmare, în speță, instanțele interne nu au depășit marja de apreciere constatând că supravegherea a fost proporțională și legitimă. Curtea a mai constatat că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, constatând, în special, că utilizarea ca probe a imaginilor obținute prin supravegherea video nu a adus atingere caracterului echitabil al procedurii.

Pentru informații suplimentare

A se vedea, în special:

- **“Protectia datelor cu caracter personal”**, fișă tematică întocmită de Unitatea de Presă a Curții

- [Manual de legislație europeană privind protecția datelor](#), Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene/Consiliul European, 2014
 - Consiliul European, [pagina web](#) privind protecția datelor
-

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08